

характеризувались проявом у поросят, яких відлучали у віці 5–8 тижнів. Після зменшення періоду відлучення до 3–4 тижнів і покращення стартових раціонів, класична форма хвороби проявлялася значно рідше.

Типовими симптомами у поросят були: хитка хода, опухання повік і дуже тонке квичання хворих. Поросята переставали їсти і на пізнішій стадії ставали частково паралізованими, інколи з нервовими проявами.

Лікування хворих поросят було комплексним, включало зоотехнічні прийоми покращення годівлі та утримання поросят, використання антибіотиків та симптоматичне лікування. Основний упор у господарстві був на профілактику набрякової хвороби поросят, яка включала використання вакцинації свиноматок, що сприяє збільшенню кількості антитіл у молозиві та недопущення захворювання поросят. Оцінку ризиків прояву хвороби та корекції гігієнічних параметрів, годівлі та утримання поросят, додавання в корми мікроелементів та кормових добавок.

Отже, коліентеротоксемія поросят (набрякова хвороба) є типовою факторною інфекційною хворобою. Основою профілактики набрякової хвороби поросят є підтримання належного рівня годівлі і утримання та врахування періоду відлучення поросят. Хворих тварин лікують за допомогою антибіотиків та схем симптоматичного лікування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Макаров В.В. Факторные болезни. 2017. РВЖ. № 4. С. 22–27.
2. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин/ В. П. Литвин та ін. 2002. 441 с.
3. Макаров В.В. (2003) О проблеме причинности инфекционных заболеваний (к двум знаменательным юбилеям). Вестник Россельхозакадемии. 2003. № 5. С. 11–14.
4. Макаров В.В., Гусев А.А., Гусева Е.В., Сухарев О.И. Эпизоотологический лексикон. М.: Колос, 2001. 176 с.

УДК 619:616.981.51:636

ОРЕЛ І.Л., магістрант

Науковий керівник – **КОРНІЄНКО Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

lubov.korniienko@gmail.com

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ СПЕЦИФІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ СИБІРКИ НА СТАЦІОНАРНО НЕБЛАГОПОЛУЧНІЙ ТЕРИТОРІЇ

За результатами епізоотологічного моніторингу ми з'ясували, що на території бувшого Шполянського району Черкаської області існують природні осередки збудника сибірки, адже є населені пункти територію яких потрібно віднести до особливо небезпечних з цієї інфекції. За статистичними даними встановлено, що за період з 1950 по 2021 рр. в цьому районі було зареєстровано 58 випадків сибірки. Із 37 наявних населених пунктів Шполянського району в 22 – реєстрували спалахи сибірки, отже: 60% території є стаціонарно-неблагополучною з цього захворювання.

Враховуючи таку ситуацію (останній випадок було зареєстровано у 1999 р. в с. Водяно) ризик виникнення сибірки на цій території існує й понині. Для забезпечення епізоотичного благополуччя з цієї інфекції служба ветмедицини державних установ району та господарств різних форм власності щороку організовує та проводить заходи специфічної профілактики з цього захворювання серед сприйнятливих поголів'я тварин. Завдяки цій роботі з 2000 р. по 2021 р. випадків сибірки на стаціонарно неблагополучній території не реєстрували.

Ключові слова: сибірка, епізоотична ситуація, специфічна профілактика.

Сибірка – смертельне інфекційне захворювання, яке може вражати як тварин, так і людей (небезпечний зооноз). Реєструють це захворювання серед людей, як наслідок прямих або непрямих контактів із хворими тваринами, споживання контамінованих або інфікованих продуктів тваринного походження. Спалахи сибірки виникають серед тварин періодично, що пояснюється запровадженням обов'язкових щеплень у тваринництві. Статистичні дані

показують, що на кожні 10 сибіркових туш, які потрапляли на переробку та в торгівлю, припадав 1 випадок захворювання людини шкірною формою, а на 150 випадків шкірної форми – 1 генералізована [1, 2].

В Україні ситуацію щодо сибірки вдається контролювати, тоді як вся територія є стаціонарно неблагополучною із-за наявності старих неблагополучних захоронень тварин й властивістю збудника міняти свої біологічні властивості в умовах природи, цим самим створювати потенційну загрозу виникнення цього захворювання, як у тварин, так і людей [3].

Найбільшу кількість випадків сибірки (30) в Україні реєстрували у 1994 р., тоді як в подальшому спостерігали покращення епізоотичної ситуації: з 24 (1995 р.) до 14 випадків (2001 р.), а з 2002 по 2019 рр. реєстрували від 1 до 4 неблагополучних з цієї інфекції пунктів. Позитив від обов'язкових протиепізоотичних заходів у тому, що у – 2008, 2009, 2011, 2013 – 2015 рр. не було жодного спалаху сибірки у [3].

За результатами епізоотологічного моніторингу (рис. 1) ми з'ясували, що на території Шполянського району Черкаської області існують природні осередки збудника сибірки, адже є населені пункти територію яких потрібно віднести до особливо небезпечних з цієї інфекції. Нами встановлено, що за період неблагополуччя (1950 – 1999 рр.) в цьому районі було зареєстровано 58 випадків сибірки а саме: по 8 – у м. Шпола та с. Сигнаївка; 5 випадків у с. Соболівка; у селах Мар'янівка, Надточаївка, Капустино та Васильків по 4 спалахи; тричі сибірку фіксували у с. Топильно; у трьох селах (Терешки, Матусів та Водяно) по 2 спалахи і в 9 населених пунктах по 1 випадку. Із 37 наявних населених пунктів бувшого Шполянського району в 22 – реєстрували спалахи сибірки, отже, 60% території є стаціонарно-неблагополучною з цього захворювання.

Частіше випадки сибірки реєстрували серед великої рогатої худоби: 51 неблагополучний пункт із 57 захворілими тваринами. В 4 випадках джерелом збудника інфекції була ДРХ (4 захворілі кози) та в 3 н / п свині були носіями цієї інфекції (4 захворілі тварини приватної власності).

Провівши аналіз ми з'ясували, що майже в кожному населеному пункті є місця, де трупи піддавали захороненню примітивним способом. Враховуючи біологічні особливості збудника сибірки – скотомогильники ще й досі несуть потенційну небезпеку і можуть сприяти виникненню спалахів захворювання, особливо якщо місця захоронення розкопують або знаходяться в зоні затоплення. Адже діагноз на сибірку почали підтверджувати лише з 1950 р., тому й збережені записи в Журналі для запису епізоотичного стану району з того часу.

За результатами епізоотологічного моніторингу встановлено, що на території Шполянського району реєстрували лише спорадичні випадки сибірки. За правильної організації й завчасно проведених спеціалістами державної та відомчої ветеринарної служби щорічних планових протиепізоотичних заходів, на цій території з 2000 року не зафіксовано жодного випадку сибірки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Croicu AM. An Optimal Control Model to Reduce and Eradicate Anthrax Disease in Herbivorous Animals. Bull Math Biol. 2019 Jan; 81(1). P. 235–255. DOI:10.1007/s11538-018-0525-0. Epub 2018 Oct 24. PMID: 30357598
2. Трач Ю.В. Сибірка – небезпека в усі часи. Ветеринарна медицина України. 2010. № 11. С. 12–13.
3. Рублено І.О. Сибірка тварин (діагностика та специфічна профілактика): автореф. дис. на здоб. наук. ступеня доктора ветеринарних наук: спеціальність 16.00.03 «Ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія». Суми, 2019. 32 с.
4. Гудзь Н. В. Безпечність старих сибіркових захоронень в Україні. Вет. біотехнологія: Бюл. НААН. Ін-т вет. медицини. К.: 2013. Вип. 23. С. 71–73.
5. Завірюха Г.А., Яненко У.М., Завірюха А.І. Попередження виникнення епізоотії щодо сибірки в неконтрольованих зонах ризику із застосуванням екзотоксинів патогенних мікроорганізмів. Науковий вісник НУБіП України. Київ, 2015. Вип. 227. С. 87–94.

УДК: 619:616.988:636.7

ПАВЛЮК І.В., магістрантка

Науковий керівник – **ДОВГАЛЬ О.В.**, канд.вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

tezy.vet@btsau.edu.ua

ЕПІЗОТИЧНА СИТУАЦІЯ ЩОДО КАЛІЦІВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ КІШОК В М. КОЗЕЛЕЦЬ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вивчено епізоотична ситуація щодо каліцивірусної інфекції в центральному та прилеглих районах м. Козелець. Проаналізовано вікову залежність та чутливість до захворювання в залежності від порід кішок, впроваджено у роботу лікарів найефективнішої та найдоступнішої схеми лікування.

Ключові слова: каліцивіроз кішок, епізоотична ситуація, клінічні ознаки, профілактичні щеплення.

За період останніх років на території нашої держави все частіше піднімається питання поширення ряду інфекційних захворювань котятих, зокрема розповсюдженою є каліцивірусна інфекція. Все це відбувається з огляду на деякі причини: збільшується чисельність сприйнятливих до такого роду захворювань порід (коти персидської, сибірської, сіамської, тайської, бірманської, британської порід, а також сфінкси), створення все більшої кількості виставок міського та міжміського значення, не всі господарі дотримуються правильного графіку профілактичних щеплень.

Проведене дослідження здійснювалося на базі клініки ветеринарної медицини «PRO100Vet» м. Козелець Чернігівської області.